

Roll No.....

Signature of Invigilator .....

Paper Code

BV-402

पतंजलि विश्वविद्यालय

University of Patanjali

Examination August-2021

बी. ए. व्याकरण, चतुर्थसत्रम्

व्याकरणम्, द्वितीयपत्रम्

संस्कृतव्याकरणम् (8)

समय: - होरात्रयम्

पूर्णाङ्कः ७०

निर्देशः अस्य प्रश्नपत्रस्य सप्तत्यङ्काः निर्धारिताः सन्ति, अङ्कनिर्देशः प्रतिखण्डं द्रष्टव्यः, सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(खण्ड -क)

(काशिकातः)

१. पृष्ठेषु पञ्चसु सूत्रेषु त्रयाणां काशिकारीत्या व्याख्यानम्। (5 x3 =15)

1. तेन क्रीतम्।
2. तद्धरति वहत्यावहति भारद् वंशादिभ्यः।
3. तदर्थं विकृतेः प्रकृतौ।
4. इगन्ताच्च लघुपूर्वात्
5. किमः संख्यापरिमाणे इति च।

२. पृष्ठेषु सप्तसु सूत्रेषु पञ्चानां पदकृत्यम्। (3 x5 =15)

1. योपधाद् गुरुपोत्तमाद् वुञ्।
2. अध्यर्धपूर्वद्विगोलुगसंज्ञायाम्।
3. तेन तुल्यं क्रिया चेद् वतिः।
4. संख्याया अतिशदन्तायाः कन्।
5. गोद्वयचोऽसंख्यापरिमाणाश्वादेर्यत्।
6. न नञपूर्वात् तत्पुरुषादचतुरसंगतलवणवटबुधकतरसलसेभ्यः।
7. इगन्ताच्च लघुपूर्वात्।

३. पृष्ठेषु सप्तसु वार्तिकेषु पञ्चानां व्याख्यानम्। (3 x5 =15)

1. प्रमाणे लो वक्तव्यः।
2. विकारे स्नेहे तैलच्।
3. क्लिन्नस्य चिल्पिल्लश्चास्य चक्षुषी।
4. चातुर्वययौदीनां स्वार्थ उपसंख्यानम्।
5. आचार्यादणत्वं च।
6. प्रतिशब्दश्चास्यादेशो वा वक्तव्यः
7. पुरुषाद् वधविकारसमूहतेनकृतेष्विति वक्तव्यम्।

४. प्रदत्तासु तिसृषु कारिकासु द्वयोर्व्याख्यानम्।

(5 x2 =10)

1. डावतावर्थवैशेष्यान्निर्देशः पृथगुच्यते।

मात्राद्याप्रतिघाताय भावः सिद्धश्च डावतोः।

2. अधिके समानजाताविष्टं शतसहस्रयोः।

यस्म संख्या तदाधिक्ये डः कर्तव्यो मतो मम॥

3. ऊर्ध्वमानं किलोन्मानं परिमाणं तु सर्वतः।

आयामस्तु प्रमाणं स्यात् संख्या बाह्या तु सर्वतः॥

५. प्रदत्तेषु पञ्चसु शब्देषु/शङ्कासु त्रयाणां सिद्धिः/समाधानम्।

(5 x3 =15)

1. किमर्थमिदं निपात्यते - “ऐकागारिकद् चौरे” इति?

2. शतिकः।

3. “तत्र च दीयते कार्यं भववत्” इत्यत्र योगविभागः किमर्थः?

4. द्वयाढकी।

5. संख्यापरिमाणयोः को विशेषः।

-----X-----